

ΠΡΟΣ

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Ειδική Γραμματεία Υδάτων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 2018

Αρ. πρωτοκόλλου WWF Ελλάς: 192/2018

Θέμα: Κοινή παρέμβαση περιβαλλοντικών οργανώσεων Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS και WWF Ελλάς ενόψει της άτυπης συνάντησης των Διευθυντών Υδάτων της ΕΕ

Αγαπητέ κ. Γκανούλη,

Στην άτυπη συνάντηση των Διευθυντών Υδάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Informal Meeting of EU Water Directors), που θα λάβει χώρα την Πέμπτη 29 Νοεμβρίου 2018 στη Βιέννη της Αυστρίας, πρόκειται να συζητηθεί μεταξύ άλλων θεμάτων η υπό εξέλιξη διαδικασία ελέγχου καταλληλότητας (Fitness Check) της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα 2000/60/ΕΚ.¹ Συγκεκριμένα, πρόκειται να συζητηθεί το κείμενο άτυπης συμβουλευτικής ομάδας, η οποία συστάθηκε κατά τη συνάντηση των Διευθυντών Υδάτων στο Ταλίν της Εσθονίας το 2017, σχετικά με το μέλλον της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα.²

Η οδηγία 2000/60/ΕΚ αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την ολοκληρωμένη προστασία των υδάτων, του ζωτικού αυτού πόρου, και συνιστά ζήτημα μείζονος σημασίας η διασφάλιση του υψηλού αυτού επιπέδου νομικής προστασίας.³ Ενόψει της επικείμενης συνάντησης στην οποία θα παρευρεθείτε, σας ενθαρρύνουμε να ταχθείτε υπέρ της ισχυροποίησης της εφαρμογής του ενωσιακού νομικού πλαισίου με στόχο την επίτευξη της καλής κατάστασης των υδάτων το αργότερο έως το 2027 και ενάντια σε κάθε προσπάθεια αποδυνάμωσης του πλαισίου αυτού.⁴

Είναι κρίσιμο να παραμείνει η οδηγία ισχυρή και να μπορέσει να συνεχίσει να αποτελεί το εργαλείο και το πρότυπο προς μια αειφόρο διαχείριση των υδάτων. Παρόλο που οι στόχοι δεν έχουν ακόμα επιτευχθεί, ζητούμε από εσάς να δείξετε την απαιτούμενη πολιτική βούληση προς μια βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, κάτι που λείπει από την πολιτική ατζέντα.

Σας καλούμε, λοιπόν, όχι μόνο να υποστηρίξετε τη διατήρηση της οδηγίας, αλλά παράλληλα να συμβάλλετε στην ενίσχυση και ενδυνάμωση της εφαρμογής της και στην ενσωμάτωση των στόχων της

¹ Informal meeting of EU Water Directors, 29 November 2018, Vienna. Draft agenda (2018, 21st November). Second Session: Update on Fitness Check of Water Legislation / Evaluation of Urban Wastewater Treatment Directive and Update on Work of Consultation Group. Ανακτήθηκε από: CIRCAB

² Water Directors' Consultation Group (2018, 15th November). The Future of the Water Framework Directive (WFD) – Water Directors input to the fitness check process on experiences and challenges of WFD's implementation and options for the way forward. DOC WD2018-2-2. Ανακτήθηκε από: CIRCAB

³ Living Rivers Europe. (2018, 20th September). Report. Bringing life back to Europe's waters: The EU water law in action. Ανακτήθηκε από: http://www.wwf.eu/media_centre/publications/?uNewsID=334981#

⁴ Living Rivers Europe. (αχρονολόγητο). The EU Water Framework Directive Fit for Purpose. Ανακτήθηκε από: http://awsassets.panda.org/downloads/2018_wfd_fc_briefing_final.pdf

σε άλλες τομεακές πολιτικές (ιδίως στη γεωργία, την ενέργεια, τις μεταφορές, τη διαχείριση πλημμυρών κ.ά.).

Ειδικότερα, σας ζητούμε να μην υιοθετήσετε το υπό συζήτηση κείμενο το οποίο εκφράζει ορισμένες μόνο απόψεις και προσπαθεί να παρακάμψει την εκκρεμή διαδικασία ελέγχου καταλληλότητας της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα.

Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας στα παρακάτω θέματα που πραγματεύεται το υπό συζήτηση κείμενο, τα οποία θεωρούμε καίριας σημασίας:

α. Έλλειμμα διαφάνειας επί της διαδικασίας

Το υπό συζήτηση κείμενο της άτυπης συμβουλευτικής ομάδας σχετικά με το μέλλον της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα συντάχθηκε κεκλεισμένων των θυρών, χωρίς δυνατότητα συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών, ενώ τέθηκε στη δημοσιότητα μόλις λίγες ημέρες πριν, ήτοι στις 15 Νοεμβρίου 2018, δίχως να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος επεξεργασίας του από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Σας ζητούμε να υπερασπιστείτε τον ανοιχτό και συμμετοχικό χαρακτήρα όλων των διαδικασιών στο πλαίσιο του ελέγχου καταλληλότητας της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα. Για τον λόγο αυτό, κείμενα παρόμοιας σημασίας πρέπει να δημοσιεύονται εγκαίρως, και να υπάγονται σε διαβούλευση.

β. Οι περιβαλλοντικοί στόχοι έως το 2027 και οι εξαιρέσεις

Στο υπό συζήτηση κείμενο υποστηρίζεται ότι παρά τις προσπάθειες των κρατών μελών, δεν θα επιτευχθούν οι περιβαλλοντικοί στόχοι της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα έως την καταληκτική ημερομηνία, ήτοι το 2027, και για το λόγο αυτό προτείνεται η παράταση της ως άνω προθεσμίας με την τροποποίηση του άρθρου 4 παρ. 4 της οδηγίας 2000/60/EK. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την έως σήμερα εμπειρία εφαρμογής από τα κράτη μέλη της ως άνω εξαίρεσης, αλλά και των υπολοίπων εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 4 παρ. 5, 6 και 7, είμαστε πεπεισμένοι ότι εάν δοθεί η δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων μετά το 2027 για άλλους λόγους πέραν των φυσικών συνθηκών, θα αποφεύγεται διαρκώς η συμμόρφωση με τις επιταγές της οδηγίας.

Είναι απαραίτητη η κριτική αποτίμηση της έως σήμερα πορείας των κρατών μελών προς την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της οδηγίας και της προβληματικής σε πολλές περιπτώσεις εφαρμογής των εξαιρέσεων από τους ως άνω στόχους. Χωρίς την εφαρμογή των αναγκαίων και επιβεβλημένων μέτρων για την επίτευξη της καλής κατάστασης των υδάτων, η προτεινόμενη παράταση ματαιώνει την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και υπονομεύει την οδηγία στο σύνολό της. Οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να ζητήσουν από τα κράτη μέλη τους απαραίτητους πόρους και αρμοδιότητες, για την επίτευξη των στόχων αυτών.

γ. Η αρχή «one-out-all-out»

Είναι απολύτως απαραίτητο να διατηρηθεί η αρχή «one-out-all-out» σχετικά με την κατάσταση των υδάτινων σωμάτων. Η αρχή αυτή, σύμφωνα με την οποία η κατάσταση των υδάτινων σωμάτων ορίζεται από εκείνο τον δείκτη που βρίσκεται στη χαμηλότερη κατάσταση, έχει αποδειχθεί κριτικής σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα. Συγκεκριμένα, μέσω της αρχής αυτής ασκείται πίεση στα κράτη μέλη για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που δέχονται τα ύδατα. Ενώ, αναδεικνύονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν έλαβε χώρα αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Όπως έχει κριθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οδηγία «προβλέπει ρητώς την απαγόρευση οποιασδήποτε περαιτέρω υποβαθμίσεως» (C-461/13, σκέψη 64). Τυχόν τροποποίηση του Παραρτήματος V της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα ενδεχομένως να οδηγήσει σε διαφορετική ερμηνεία της υποχρέωσης μη περαιτέρω υποβάθμισης και να αποδυναμώσει κατ' αυτό τον τρόπο την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων. Εάν αναθεωρηθεί η αρχή αυτή, όπως προτείνεται στο υπό

συζήτηση κείμενο, καθίσταται εμφανής ο κίνδυνος να μην καταγράφεται με ακρίβεια η κατάσταση των υδάτινων σωμάτων, και, κατά συνέπεια, να μην αντιμετωπίζονται εγκαίρως, προληπτικά και αποτελεσματικά τυχόν πιέσεις που αυτά δέχονται.

δ. Τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών

Τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) αποτελούν εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού και είναι απαραίτητο να διατηρηθεί το υποχρεωτικό περιεχόμενό τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα VII της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα, καθότι έτσι διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο διαφάνειας και λογοδοσίας της πολιτείας προς την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων.

ε. Η διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης

Η διαχείριση των υδάτινων πόρων αποτελεί ένα περιβαλλοντικό ζήτημα ζωτικής κοινωνικής σημασίας για το οποίο θα πρέπει να διασφαλίζεται η δυνατότητα συμμετοχής του κοινού με τρόπο αποτελεσματικό σε όσο το δυνατόν πιο πρώιμο στάδιο της διαδικασίας και η πρόσβαση στα κείμενα τεκμηρίωσης. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 14 της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα διαδικασία πληροφόρησης του κοινού και συμμετοχής στα επιμέρους στάδια της διαδικασίας εκπόνησης και αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ αποτελεί την ελάχιστη αναγκαία δικλείδα ασφαλείας για την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος συμμετοχής.

Η εμπειρία της εφαρμογής των δύο πρώτων κύκλων της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα στην Ελλάδα, σχετικά με τη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, ανέδειξε ότι η χώρα μας έχει ακόμα αρκετό δρόμο να διανύσει για την συμμόρφωση με τις επιταγές της ως άνω οδηγίας. Ωστε, θα πρέπει να κινηθεί προς την κατεύθυνση της ορθής εφαρμογής των επιταγών της οδηγίας και όχι της προσπάθειας υποβάθμισης των συμμετοχικών διαδικασιών.

Κλείνοντας, σας καλούμε να ανακοινώσετε επισήμως ποια είναι η πολιτική θέση της Ελλάδας επί της εκκρεμούς διαδικασίας ελέγχου καταλληλότητας της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση χρειαστεί.

Με εκτίμηση,

Χριστίνα Κονταξή

Διευθύντρια Δικτύου ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS
Αντιπρόεδρος ΕΕΒ

Γιώργος Χασιώτης

Νομικός Συντονιστής WWF Ελλάς